

hel. Viimaks tuli ommeti Antur ja — taskud raha täis! Tema olli advokadi wiisil aisu tunud, et kaupmehel onu pärandusest 2500 rubla sada olli, mis ta wõlapäriad ka tema käest oleksid äraiskunud, kui seda oleksid kuulda saanud. Seda ähwardas nüüd advokat Antur wäljakuulutada, kui ta mitte silmapill wana inimeste raha ära ei maks. Seda tegi kaupmees. Müüd olli jälle rööm maeas. Nad paktusid poolt warandust advokadile, aga se auwäärt mees ei wõtnud mitte punast koppikut, waid ütles: „Edespidi oide ennast Ussti Britjude ja teige mu usside eest, kes wabelkaupleja nimel teid petma tulewad.“

Inimene on iseenele õnne ja õnnetuse sepp.*)

Se tähendamise sõna on jo ammust ajast Eesti rahwale teada. Ta on wanem kõiki nende näljaeitjõ. Mis ta aga tähendab, seal juures on meil palju mõtlemist. Se on küll kõsi: omast meelest ega wäest ei wõi meie midagi teha; aga se on ka nisama kõsi, et Jumal ei tõmba kedagi wastu tema tahtmist karwu pidi taewasse. Püha kiri ütleb: Mis inimene külwab, seda tema ka leiab; just jesama on ka se, mis siin pealkirjas seisab.

Kui laiskus, kaardi mängimine, kõrtsis käimine ja muud sejugused ametid tooksid inimestele õnne, ja toidaks ausaste rahwast, siis oleksid ka need, kes kõige selle eest ennast oidwad, pärislambad oma rumalusega, et naad seppisewad iseenelele oma wagaduse ja ausa eluga õnnetust; aga waatke lord lastiste silmadega maailma laste ulka! Seal näete warsti, kuidas suurem ulk märja peaga alasti juures seisab ja ise oma õnnetust walmistab. Üks lastub, kuidas ta joomisega oma teenitud koppikat otja saab, aega wiidab ja terwist raiskab, et iseenele, naese ja laste wiletsus wõiks walmis saada; teine kat-

sub jälle, kuidas ta maailma lusti ja wara otsides oma elupäewi pihuks taub, et igawesest õnnistusest wõiks lahti saada; kolmas kaewab ligimesele suure waewaga sügawat auda ja kobe, kui aud walmis saab, on ta ise seal sees.

Sepärast oled sa, sõber, kurja, Jumalakarimata elu ja tegude läbi oma südame tunnistust ärataganud, oma inge rabu nagu wana rauda pihuks peksnud, ja viimaks oma igawese elu äraautanud. Ole siis, wend, siin ja seal wiletsuse rauasittaga rabul. Ära kaeba kellegi peale! Sina ise oled oma õnnetuse sepp. Sina oled Jumala sõna ja südame tunnistuse puruks tagunud, nüüd teeb äda ja wiletsus sinuga sedasama. Pole seal midagi imeks panna. Kõik on nenda, kui pidi olema, aga kõik oled sa ise seppistanud.

Waatame aga eneste ümber! Eks meie nisugused õnnetuse seppi ei leia küll? Tööd ja orjust oma peatoiduse eest panewad nemad raskeks; kot kaela panna ja kiriku ja mu uste ees kerjada, panewad sureks äbits; aga oma ligimest petta, peawad nemad kowäärt tarkuseks, ja wargus on neil üks kasulik näpputõ, kui ta aga warjule jääb. „Nattute waletada ja nattute warastada, muidu ei sa inimene mitte läbi“, ütlewad nemad, ja ei mõtle mitte selle peäle, et kui nad ka nattute waletaks ja warastaks, siis oleks ta ifka wale ja wargus ja ühtekokku pat, ja pattu patt on igawene surm!

Mittu inimest löwad ehk tapwad oma õnnetust ühe wõbiga walmis. Üks kuri ehk üks äbemata temp esmalt — noh, küll siis teised järele tulewad! Mu ära, ea nime ära, rabu südamest ära, — mis sa nüüd enam wolid, muud kui lasse aga läia! Aga need õnnetuse seppad ei ole mitte üksi meesterahwas; oh kui mittu tüttarlast ja naest taunwad naerdes ise oma õnnetust walmis, ja mõne lapsel aitawad wanemad weel lõõtsa tõmmata! Mõttelge selle ja selle peäle, eks ole nenda,

*) On wõetud seft ramatust: Neljas Sõnumetooja 1851 aast.